

УДК 657

Кулакова О.В.

ДВНЗ «Криворізький технічний університет»

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ЗАТРАТ НА КОКСОХІМІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

В науковій статті акцентується особлива увага на розвитку сучасних форм і методів організації фінансового обліку затрат на коксохімічних підприємствах, які повинні забезпечити ефективне управління існуючими елементами затрат і визначення виробничої собівартості.

Kulakova O.

NEW APPROACHES TO THE DEVELOPMENT OF ACCOUNTING COSTS COKE PLANTS

This research paper emphasizes special attention to the development of modern forms and methods of accounting of expenses for coke plants, which should ensure the effective management of existing elements of costs and determination of production cost.

Кулакова О.В.

СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К РАЗВИТИЮ ФИНАНСОВОГО УЧЕТА ЗАТРАТ НА КОКСОХИМИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЯХ

В научной статье акцентируется особое внимание на развитии современных форм и методов организации финансового учета затрат на коксохимических предприятиях, которые должны обеспечить эффективное управление существующими элементами затрат и определения производственной себестоимости.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Побудова фінансового обліку на коксохімічних підприємствах здійснюється згідно з П(С)БО 16 «Витрати» затверджено наказом Мініюсту України від 31.12.99р. №318 та галузевими методичними рекомендаціями на основі формування елементів затрат.

Елемент затрат – це відносно однорідний вид затрат, який характеризує в згрупованому вигляді певні речовини та сили природи, які використано в процесі виробничої діяльності (виробництва коксу).

Групування затрат по елементам, яке використовується на сьогоднішній день, орієнтоване на їх економічний зміст і головним чином характеризує технологічні ознаки процесу виробництва коксу. Але виникають випадки, коли одні і ті ж матеріальні затрати відносяться до різних елементів, наприклад, до складу елемента «Інші операційні затрати» враховується заробітна плата і затрати на матеріали.

Заробітна плата всіх категорій працюючих промислово-виробничого персоналу врахована сумарно по одному елементу. При цьому визначена виробнича собівартість коксу, по елементам затрат, ускладнює здійснення аналізу і поточного контролю за їх структурою.

Фактичні затрати на виробництво коксу не співпадають з дійсними затратами виробництва, тому що затрати на виробництво продукції виражається в ній не прямо в робочому часі, а в грошовій формі у вигляді затрат на основні та допоміжні матеріали, паливо, енергію, амортизацію по цінам, які як правило відхиляються від їх вартості.

Зміна цін на матеріальні запаси виробничого призначення допускає відхилення цін від вартості, що негативно впливає і на рівень виробничої собівартості.

Крім того, пряме складання затрат на матеріали, заробітну плату, паливо, з амортизаційними відрахуваннями в частині, яка відноситься на повне відновлення основних засобів неправомірно, так як амортизаційні відрахування відображають затрати, які не співпадають за часом їх здійснення з перерахованими.

Таким чином, без відповідного приведення різних у часі затрат у співставленні значення, показник виробничої собівартості продукції не може бути об'єктивним.

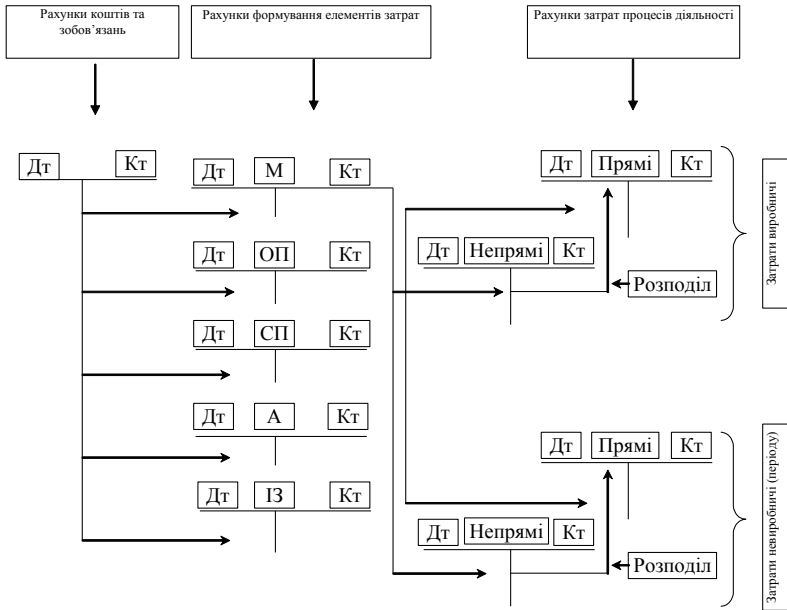
Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Питання фінансового обліку затрат досить широко представлені в працях Бутинця Ф.Ф., Голова С.Ф., Правдюк Н.Л. та інших вчених. Проте, не дослідженою залишається проблема оцінки сучасних підходів до розвитку фінансового обліку затрат на коксохімічних підприємствах.

Цілі статті. Фінансовий облік затрат на коксохімічних підприємствах, на нашу думку, має базуватися на визначеній системі рахунків, яка включає в себе:

- рахунки коштів та зобов'язань (ресурс);
- рахунки формування елементів затрат (матеріальні, оплата праці, страхування працюючих, амортизація, інші). Це групування є єдиним і обов'язковим для всіх господарств незалежно від їх галузевої належності. Елемент затрат являє собою сукупність економічної однорідності;

- рахунки затрат процесів діяльності (передбачає поділ затрат на виробничі та невиробничі (періоду).

Викладення основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Виробничі затрати безпосередньо формують виробничу собівартість виробництва коксу, а невиробничі затрати – списуються на фінансовий результат (рис. 1).

Примітка:
 "М" – матеріальні затрати
 "ОП" – затрати на оплату праці
 "СП" – затрати на страхування працюючих
 "А" – затрати на амортизацію
 "ІЗ" – інші затрати

Рис. 1. Загальна структурна схема побудови фінансового обліку затрат на підприємствах коксохімічної галузі

Побудова фінансового обліку затрат коксохімічних підприємств здійснюється у системі таких рахунків:

- рахунки витрат за елементами (клас 8);
- рахунки витрат діяльності (клас 9);
- окремі рахунки запасів (клас 2).

Таким чином, враховуючи всі розглянуті аспекти обліку затрат на коксохімічних підприємствах можна сформувати загальну схему фінансового обліку затрат за елементами (рис. 2).

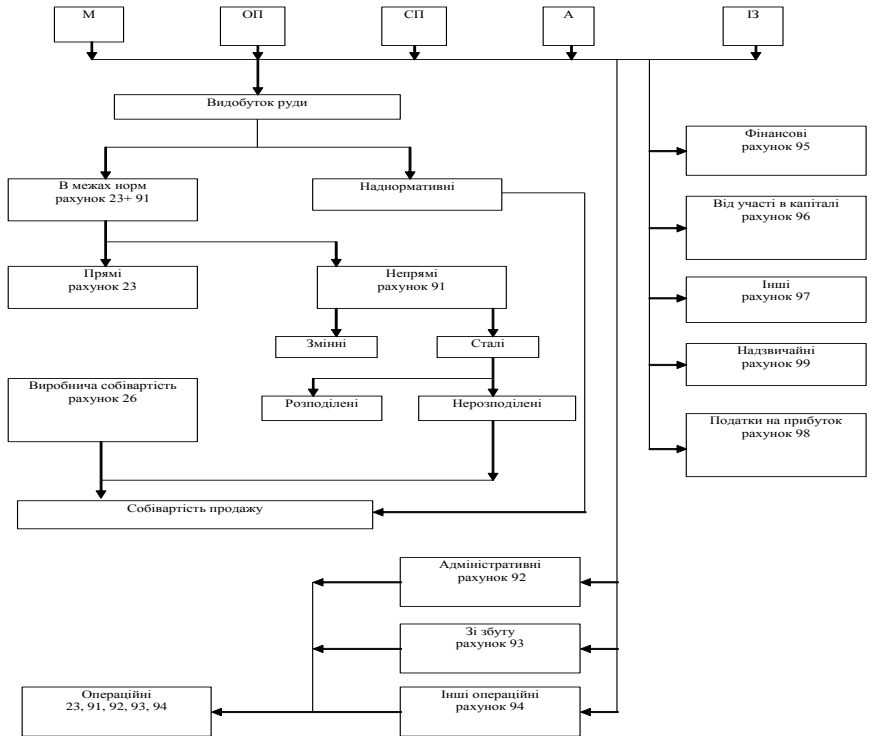

Рис. 2. Схема формування елементів затрат коксохімічних підприємств у фінансовому обліку

Таким чином, як видно із схеми, відображення використаних ресурсів на виробництво коксу та формування елементів затрат – це перший етап обліку процесу виробництва.

Далі у визначеній послідовності затрати з одних рахунків обліку виробничого процесу частинами або разом (підсумками) перераховують на інші рахунки обліку процесу виробництва. У кінцевому результаті всі затрати на виробництво концентруються на відповідних рахунках затрат виробництва.

Але у будь-якому разі має бути забезпечено облік прямих та непрямих затрат за видами коксу:

- а) прямі за видами продукції основного і допоміжного виробництв;
- б) непрямі;
- в) через брак у виробництві.

Висновки. Розроблено загальну схему структури фінансового обліку затрат на підприємствах коксохімічної галузі, а також схему формування елементів затрат на основі розподілу затрат на виробничі та невиробничі (періоду).

Крім того, в статті визначено проблемні питання фінансового обліку затрат і зроблено спробу їх вирішення.

Рукопис може бути використаний як в науковій, так і практичній діяльності, особливо працівниками облікової професії коксохімічних підприємств.

1. Мех Я.В. Обліково-аналітична інформація в управлінні внутрішніми резервами: Монографія / Я.В.Мех. – Тернопіль: Економічна думка, 2000. – 553 с.
2. Новодворский В.Д. Бухгалтерский учёт производственных ресурсов (вопросы теории и практики) / В.Д. Новодворский. – М.: Финансы и статистика, 1990. – 148 с.
3. Сопко В.В. Бухгалтерський облік у підприємстві / В.В. Сопко. – К.: Техніка, 1995. – 224 с.